

'Aanpakken van zorgfraude is een principiële keuze'

Op 28 mei jl. organiseerden de Vereniging van Noord-Hollandse Gemeenten en VNG Naleving de bestuurlijke themabijeenkomst Zorgfraude. Maarten Hoelscher, wethouder Sociaal Domein van de gemeente Huizen, trad op als gespreksleider. Met hem praten we verder over het belang van bewustwording en actie.

'Ik vind het goed dat de Vereniging van Noord-Hollandse Gemeenten dit onderwerp in samenwerking met VNG Naleving [op de agenda](#) heeft gezet', begint Hoelscher. 'En dat er bestuurders én raadsleden, die vanuit de raad financiële middelen beschikbaar kunnen stellen, aanwezig waren. We moeten de boodschap over zorgfraude breed blijven herhalen. Net zo lang tot alle betrokkenen zich bewust zijn van de impact en er samen mee aan de slag gaan.'

'Fraude loopt in de honderden miljoenen euro's'

Wat Hoelscher betreft kan niemand meer twijfelen aan de noodzaak om zorgfraude aan te pakken. 'Fraude mag niet. Dat is één. Twee is dat we onze verzorgingsstaat hebben ingericht volgens de solidariteitsgedachte: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Dat is heel mooi en vanuit die gedachte betaal ik belasting om kwetsbare mensen te ondersteunen. En dan zie ik bijvoorbeeld hoe dat geld verdwijnt naar criminele zorgaanbieders, die mensen als dagbesteding hennep laten knippen of anderszins misbruiken, in plaats van deze mensen de zorg en ondersteuning te bieden die ze nodig hebben. Dat ondermijnt niet alleen onze rechtsstaat, maar ook mijn rechtvaardigheidsgevoel en draagvlak. Helemaal als je ziet dat het fraudebedrag in ons zorgdomein naar schatting in de honderden miljoenen euro's loopt.'

'Echt een taak van bestuurders'

Hoelscher typeert zijn eigen rol als die van aanjager, boegbeeld en aanspreekpunt naar buiten. Zo bracht hij – samen met de burgemeester – de domeinen Openbare Orde en Veiligheid (OOV) en het Sociaal Domein (SD) binnen zijn gemeente en [binnen zijn regio](#) al bij elkaar. 'We moeten echt af van het microdenken en veel meer samenwerken. Medewerkers van OOV vangen op straat onder meer signalen op dat kinderen jeugdzorg nodig hebben omdat ze dreigen te ontsporen. En omgekeerd kunnen medewerkers binnen het sociaal

domein voorkomen dat het zover komt als signalen vanuit verschillende hoeken binnenkomen. Vanuit OOV, maar bijvoorbeeld ook vanuit het onderwijs. Het is echt een taak van bestuurders om die brede wisselwerking tussen verschillende domeinen en betrokken partijen van de grond te krijgen. Ook over gemeentegrenzen heen.'

Wat dat laatste betreft pleit Hoelscher voor het simpeler en compacter maken van de structuren voor samenwerking. 'Het is goed dat het thema in verschillende bestuurlijke gremia op de agenda staat. Maar we moeten wel samen bepalen waar nou de verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen. Duidelijkheid scheppen naar onszelf én naar buiten toe. Zo voorkomen we dat criminelen een onnodig grote voorsprong krijgen.'

'Mogelijkheden voor één toezichthoudend team'

De inkoop van maatwerkvoorzieningen voor Huizen is ondergebracht bij de regio Gooi en Vechtstreek. Hierbij stelde de regio altijd al hoge eisen aan zowel hoofdaanbieders als onderaannemers. En ook inkoop blijft meebewegen met de ontwikkelingen. Om minder risico te lopen op zorg van onvoldoende kwaliteit is er daarom bij de eind 2020 afgeronde aanbesteding voor gekozen om het aantal onderaannemers te beperken.

Hoelscher vertelt dat het toezicht op die kwaliteit ook onder de regio valt. Zelf zou hij graag zien dat er van hieruit ook meer controle op het gebied van fraude gaat plaatsvinden. 'We kijken nu of we een toezichthouder rechtmatigheid kunnen betrekken van de Sociale Recherche Gooise Meren. Maar ik kijk graag verder. Daarom spreken we binnen de regio over de mogelijkheden voor één toezichthoudend team voor alle wetten binnen het sociaal domein voor onze gemeenten. Dat is veel krachtiger dan allemaal aparte toezichthouders per wet en per gemeente.'

'Partnership aangaan met aanbieders'

Hoelscher ziet dat de focus in het zorgdomein heel erg ligt op (het tekort aan) geld. 'Dat is natuurlijk belangrijk, maar we moeten roeien met de riemen die we nu hebben. Om dat zo efficiënt mogelijk te doen, willen we nauw samenwerken met zorgaanbieders. Een partnership aangaan waarbij we oog hebben voor

elkaars belangen. Wij kijken naar het in toom houden van de administratieve lasten voor aanbieders en zij denken met ons mee over goede kwaliteit zorg en ondersteuning tegen een zo laag mogelijke prijs. Ook tegen collega's zou ik willen zeggen: 'Pak die telefoon, praat met elkaar, ook op bestuurlijk niveau!'

Hoelscher ziet zo'n partnership ook als drempel voor fraudeurs. 'Als bestuurder denk ik in maatschappelijke opgaven. Voor de zorg is die opgave onder meer dat er een *level playing field* ontstaat. Nu komen we soms aanbieders tegen die hun huishoudelijke hulpen betalen volgens de schoonmaak-CAO in plaats van de CAO voor thuiszorg (VVT). Ga je op gelijkwaardige basis met elkaar om, dan kun je veel van dergelijke misstanden voorkomen of vroeg een halt toeroepen.'

'Aanpakken van zorgfraude een principiële keuze'

Samenvattend drukt Hoelscher zijn collega-bestuurders op het hart om het voorkomen en bestrijden van zorgfraude bestuurlijke topprioriteit te maken. 'Maar', zegt hij, 'het aanpakken van zorgfraude is een principiële keuze. Je zegt dan: hier wordt niet gefraudeerd en hier wordt geen misbruik gemaakt van kwetsbare mensen. De kosten gaan daarbij voor de – maatschappelijke – baat uit.'

Die kosten zitten allereerst in het op orde krijgen van de benodigde basis. De gemeente Huizen investeerde al in het op orde krijgen van beleid, verordeningen, screening en fraudealertheid aan de poort, gebruik van '10 punten pgb-vaardigheden', een meldpunt voor signalen en vraaggestuurd in plaats van aanbodgericht werken. Ook sloot de gemeente zich aan bij het [Informatieknooppunt Zorgfraude](#). 'Dat vond ik belangrijk om niet te blijven hangen in het lokale perspectief, maar om bij te dragen aan en inzicht te krijgen in het grotere plaatje. Daarnaast heb ik ervaren dat we niet alle specialisten in huis hoeven te halen. [VNG Naleving](#) en het [RIEC](#) bieden veel [handvatten](#) om het concreet te maken, zoals het [pgb-fraudebarrièremodel](#). Ook leren we van andere regio's, zoals Twente, waar een praktische [Toolbox](#) voor de aanpak van zorgfraude werd ontwikkeld.

En nee, je gaat het niet in twee dagen voor elkaar krijgen en we zijn er nog niet. Maar je kunt wel snel belangrijke stappen zetten en daarmee een duidelijk signaal afgeven dat je fraudeurs op de hielen zit.'

Meer informatie

Wilt u aan de slag met het op orde krijgen van de basis of het verder verfijnen van uw bestaande toezicht? Neem dan contact op met [de adviseur van VNG Naleving in uw regio](#).